

policy

RIKSIDROTTSFÖRBUNDETS POLICY
Internationellt idrottsligt utvecklingsarbete

DEFINITION

Begreppet internationellt utvecklings-samarbete används numera i stället för biståndsverksamhet. Med detta avser vi utveckling genom samverkan mellan in-volverade parter, där samarbetet ska-

par förutsättningar för förändring och uthållig utveckling. Det ska bana väg för jämbördiga relationer och på sikt göra bistånd överflödigt.

Bistånd har ofta kommit att stå för ett ensidigt givande som inte tar hänsyn till det gemensamma arbetet och ansvaret. Världens framtidsfrågor är gemensamma och internationellt samarbete är nödvändigt för att trygga alla länders utveckling. Begreppet internationellt utvecklings-samarbete ger en bättre beskrivning av innebörden.

INLEDNING

Idrott som en universell företeelse är ett utmärkt kontaktmedel och redskap i internationellt utvecklings-samarbete. Svensk idrotts engagemang grundar sig på uppfattningen att idrotten överbryggar motsättningar mellan samhällsklasser, religioner, nationaliteter och kön samt stärker den nationella självkänslan. Den svenska folkrörelsemodellen byggd på demokrati, frivillighet, ideellt ledarskap och brett deltagande kan vara en förebild för andra länder i till exempel Central-/Östeuropa och tredje världens länder. Idrotten kan i sammanhanget bli en drivande kraft för att stärka det civila samhällets roll i demokratibyg-gandet genom idrottsaktivitet på en bred bas och deltagande på gräsrotsnivå.

Ett starkt svenskt idrottsligt engagemang, på alla nivåer, i internationellt ut-vecklings-samarbete berikar svensk idrott. Det är inspirerande samt personligt och idrottsligt utvecklande för de frivilliga ledare, tränare och ungdomar som blir engagerade i detta arbete. Ökad kulturell förståelse underlättar även integ-ration och motverkar främlingsfientlighet och segregation i Sverige.

Ungdomar har här en särskild roll. De utgör en framtida resurs och skapar i dagens samhälle många internationella kontaktytor såväl inom som utanför idrot-ten. Idrottens förmåga att föra samman unga människor kan inte överskattas.

- Genom att ungdomar får en realistisk omvärldsbild kan deras kunskap och förståelse leda till ett aktivt engagemang i internationellt utvecklings-samarbete.
- Genom ungdomsutbyte skapas möjlighet att umgås som ytterligare en dimension av att visa solidaritet.

Sverige, och svensk idrott, har vid en internationell jämförelse mycket goda materiella förutsättningar. Svenska folkets ansvar för och medkänsla med människor i fattiga länder har inte minskat. Undersökningar av biståndsbenägenheten visar att viljan att bidra med skattemedel till utveckling i u-länder har ökat de senaste åren.

Den svenska idrottsrörelsen har genom åren solidariskt bistått mindre lyckligt lottade länder i deras strävan att utveckla sin idrott samt aktivt erbjudit sin kompetens och sina erfarenheter. Detta har skett i samverkan med skilda specialförbund (SF) och distriktsförbund (DF) och i samråd med SISU Idrottsutbildarna när det gäller utbildningsfrågor.

Svensk idrotts övergripande mål med internationellt utvecklingssamarbete är att medverka till att skapa förutsättningar för samhällelig utveckling och demokratisk uppbyggnad med välstånd och människors lika värde som mål. Men utvecklingssamarbete innebär även att ta intryck av förhållanden och kulturer i andra länder. Det finns i dag hos svenska myndigheter och biståndsorganisationer en uttalad vilja att idrottsrörelsen ska öka sitt engagemang inom internationellt utvecklingssamarbete.

MÅL FÖR SVERIGES UTVECKLINGSSAMARBETE

Det övergripande målet för svenskt utvecklingssamarbete är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Kampen mot fattigdomen står i fokus och i denna samverkar en rad faktorer:

- Respekt för de mänskliga rättigheterna
- Demokrati och god samhällsstyrning
- Jämställdhet mellan kvinnor och män
- Hållbart nyttjande av naturresurserna och omsorg om miljön

- Ekonomisk tillväxt
- Social utveckling och trygghet
- Konflikthantering och säkerhet
- Globala gemensamma nyttigheter

VARFÖR INTERNATIONELLT IDROTTLIGT UTVECKLINGSSAMARBETE?

Att idrottsrörelsen, som är den största svenska folkrörelsen, engagerar sig i internationellt utvecklingssamarbete ger uttryck för ambitionen att ta sin del av ansvaret för att lösa gemensamma internationella problem:

- Internationellt utvecklingssamarbete är ett effektivt instrument för förbrödning och fredlig samexistens.
- Utvecklingssamarbete bidrar till att relationer och nätverk byggs upp som är av värde såväl för samarbetslandet som för det svenska samhället. Svensk idrott kan medverka till att sprida en positiv bild av Sverige.
- Utvecklingssamarbete ger olika insikter om värderingar och erfarenheter som vi annars inte skulle få.
- Idrottens utbildning och organisationsutveckling bidrar till att bygga upp demokrati i samarbetslandet och främjar mänskliga rättigheter för alla – oavsett etniskt ursprung, religion, kön, sexuell läggning och politisk uppfattning.

RIKTLINJER FÖR IDROTTENS INSATSER

Ömsesidigt utbyte

Idrottens insatser ska kännetecknas av ömsesidigt *samarbete med framför bistånd till*. Båda parter kompetens och resurser ska tas tillvara.

Huvudinriktning mot breddidrott

Det idrottsliga utvecklingssamarbetet ska huvudsakligen inriktas mot breddidrott. Det ska rikta sig till de grupper i samhället som annars ej får chansen och betona värden som demokrati, mångfald, frivillighet, gemenskap och glädje.

Utbildning och information

Utbildning och olika kultur- och informationsprojekt ska öka förståelsen för och solidariteten med andra länder. Målsättningen är att från insikt och förståelse till delaktighet och aktiv handling fånga upp medlemmarnas, föreningarnas och förbundens intresse för internationella frågor och solidaritetsarbete.

Jämställdhet

Jämställdhet mellan könen ska särskilt beaktas. Både kvinnor och män ska engageras i utvecklingssamarbetet, såväl från svensk sida som från samarbetslandets. Idrotten ska verka för att alla, oavsett kön, ska ha lika möjligheter att utöva idrott samt delta i den demokratiska beslutsprocessen.

Långsiktighet

Samarbetsprojekten ska ha som mål att skapa varaktig förändring och effekt. Projekten ska därför vara långsiktiga och redan i planeringsstadiet inriktas mot ett successivt ansvarsövertagande och övergång till permanent samarbete utan behov av ekonomiskt bistånd. Tålamod och lyhördhet ska känneteckna samarbetet.

Partnerskap

Utvecklingssamarbetet ska präglas av partnerskap, där samarbetslandet ansvarar för behovs- och målformulering i dialog med den svenska partnern. Vidare ska både mäns, kvinnors och ungdomars delaktighet och inflytande beaktas i problembeskrivning och målformulering. Samarbetspartnern ska äga och ansvara för sin egen utveckling. Besluten ska fattas där kunskapen finns, där verksamheten bedrivs och där problemen uppstår. Organisation, verksamhetsmål och roller ska vara tydliga.

Lokal förankring

I linje med värdegrunden att idrott ska byggas på breddidrott på gräsrotsnivå är det nödvändigt att projekten får lokal förankring. Projekten ska byggas ”nerifrån” med deltagare från lokala organisationer med förankring i samhället; kyrkor, skolor, mer eller mindre organiserade idrottslag, intressesammanslutningar och så vidare.

Flexibilitet

Förändringsvilja och flexibilitet ska prägla verksamheten för att möta de krav som kan uppstå när omvärlden förändras i snabb takt.

Kunskap för utveckling

Det viktigaste redskapet i utvecklingssamarbetet är att höja samarbetsorganisationernas kapacitet och kompetens, så att de själva kan ansvara för sin utveckling.

Utfasning/övertagande

Utfasningen sker enligt en överenskommen plan, som ska präglas av flexibilitet. När projektet har avslutats ska kontinuitet och uppföljning säkerställas genom exempelvis punktinsatser, besök, regelbunden kommunikation och information.

VAL AV SAMARBETSLÄNDER

- Svensk idrott bör fortsatt prioritera samarbete med länder som man redan har eller har haft utvecklingssamarbete med, för att skapa kontinuitet och få en bestående effekt.
- Det är dock upp till varje enskilt förbund eller enskild förening att välja samarbetsland och utvecklingssamarbetets inriktning.
- Strävan ska vara att koppla samman informationsprojekt med aktiva utvecklingssamarbetsprojekt till gemensamma program i utvecklingsländer samt Central- och Östeuropa.
- Hänsyn ska tas till möjligheter att samverka med andra organisationer som har eller planerar insatser i berörda länder.

SAMARBETE MED ANDRA ORGANISATIONER

Genom att koordinera insatser med andra aktörer, både inom och utom idrotten, bilateralt eller multilateralt, kan förutsättningarna för långsiktig och bärkraftig utveckling förstärkas. Samarbetet mellan de nordiska riksidrottsförbunden är ett uttryck för denna ambition. Dessa bör ta sin del av ansvaret för att den internationella idrotten utvecklas efter värdenormer som bygger på demokrati och medbestämmande.

ROLLFÖRDELNING

Rollfördelningen mellan Riksidrottsförbundet (RF), SISU Idrottsutbildarna, SF och DF ska vara tydlig och regelbundet bli föremål för översyn och uppdatering. RF ska inte längre vara ägare av alla utvecklingssamarbetsprojekt. SF har det primära operativa ansvaret. RF:s roll ska vara att samordna de projekt som SF bedriver, att hjälpa SF i ansökningsförfarandet till Forum Syd, att tillsammans med SISU Idrottsutbildarna bistå med utbildningsinsatser och genom informationsträffar stimulera fler SF att starta utvecklingssamarbetsprojekt.

Kunskaper om utvecklingssamarbete ska tas tillvara och göras tillgänglig för intresserade förbund och föreningar, så att man bygger upp en kompetens inom området. SISU Idrottsutbildarna ska medverka i/svara för utbildningsinsatserna i utvecklingsprojekten. Som studieförbund har SISU Idrottsutbildarna också möjligheten att medverka i informationsprojekt i Sverige med syfte att:

- öka stödet hos svenska folket för långsiktigt utvecklingssamarbete
- öka kunskap och intresse för utvecklingssamarbete
- främja livlig debatt om utvecklingssamarbetsfrågor.

I SISU Idrottsutbildarnas handlingsprogram för u-landsinformation är målsättningen att: ”Inom våra medlemsorganisationer skapa ett bestående engagemang för gemenskap mellan människor oavsett ursprung. Verksamheten ska också öka förståelsen för Sveriges u-landsbistånd, samt medverka till att utveckla Sverige som ett mångkulturellt samhälle.”

Idrotten ska centralt, regionalt och lokalt verka för att skapa resurser – ekonomiskt och personellt – för konkreta insatser vad beträffar idrottsligt internationellt utvecklingssamarbete.

Stockholm, juni 2005

Denna policy bygger på kartläggning och utvärdering av gjorda och planerade insatser och erfarenheter samt en gemensam nordisk strategi antagen av de nordiska riksidrottsförbunden i september 1999. **Projektledare:** Pelle Ericstam **Referensgrupp:** Stefan Bergh, RF, Karl Christian Overgaard, SISU Idrottsutbildarna, Dick Wedegren, Södermanlands IF, Lars Hjeltman, Svenska Handikappidrottsförbundet. **Slutlig bearbetning:** Annika Wahlberg, Birgitta Skagerborg, Mona Meijer, RF. **Fastställt av Riksidrottsstyrelsen vid sammanträde 2000-06-09.**

policy

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

Idrottens Hus • 114 73 STOCKHOLM • Tel 08-699 60 00 • Fax 08-699 62 00
riksidrottsforbundet@rf.se • www.rf.se